

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
недільях і святах.

БУЖОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата
10 зр.

НА СТОРОЖІ.

(Замітки на часі).

Видить ся мені, що теперішнє жите австрійської Русі дає достаточну причину до таких думок:

Хотіти наше жите схарактеризувати докладно, віднайти всі стремленя, їх жереда і ціли, — незвичайно трудно, майже не можливо. Але можна, обнявши поглядом ціле наше теперішнє жите, добачити в ній більші, верхні течії, вири і спокійні плеса, так як на водах. От ми і бачимо, що духове наше жите розходить ся чимраз більше в двох противних собі напрямках: один напрямок — се зростаючий клерикалізм разом зі всіми своїми консервативними прикметами; а другий напрямок — замінний особливо у молодіжці — то не менше зростаючий радикалізм зі всіми своїми поступовими прикметами і ідеалами.

Між двома скрайніми напрямками плинуть два каламутні потоки, один — народовців з Ділом і Романчуком на чолі, а другий москвофілів (старорусинів) з Галичаном на чолі. Ті два потоки остатними часами старають ся попасти в одно русло, виступити з берегів і залляти землю руску.

Перші два напрямки добивають ся голосу на Русі; другі два мають уже свою публіку з давних часів. Але в справі духового життя у людей, що попали в ті другі два каламутні потоки, трудно добачити виразні змаганя до поступу; з їх учинків не можна зміркувати, чи се елементи

поступові на Русі чи консервативні; симпатії їх хилять ся все то в бік клерикальний, то в бік радикальний (уживаю тих популярних у нас слів на означене задофана і поступу). Раз годять ся на поступки поривистої молодіжці, а раз знову дораджують їй розвагу дряхлých старців. Тремтять однаково перед недалекою будучиною, що може позбавити їх дотеперішного впливу, а проте молодіжкою не займають ся, зрозуміти її не старають ся; що найбільше зливають молоді горячі голови застоялою, нечистою водою. Всю свою роботу опирають на публіку, котру або самі або їх попередники виховали на громаду, спосібну потроха слухати команди з гори, спосібну одушевити ся навіть деякими акціями політичними, але не спосібну до зрозуміння і підпори всіх иньших численних прояв культурного життя і не спосібну взагалі думати. Журби у них про дальшу будучність мало; всяка їх робота обчислена до пайблизних виборів; найближша акція політична заступає їм все, як одно дерево ліс.

Хиба лиш у москвофілів в такій роботі можна добачити ще й дальшу ціль, яку они старанно скривають, а то: здержане за всяку ціну самостійного культурного розвою народу і зближене его до російського. Нехай Діло повторяє і сто разів, що теперішні москвофіли більше вирозумілі, не такі, як давнійші, то проте оно не закрие перед очима незаціпенних людей се очевидне, безліч разів доказане змагане москвофілів.

Спілка, яку зложили тепер пп. Романчук з Дідичким, се обяв хоробливий і він свідчить о безсилности обох сих мужів разом з їх партіями, о затемненню ідеальних бажань їх партій, о безпринципности, хоч оба їздять на принципах і проголошують принципіальні програми. Намірене спільне святковане ними ювілею відродження Русі — се кульмінаційна точка скапаїлости народовців, а — поставившись на становище москвофільске — се трусливе, утілітарне закриване своїх ідеалів дешевими гаслами про якусь загальну, неможливу згоду. Одна і друга партія поступають в тім згляді нещиро, з затаєними думками. Коли-ж они між собою уложили ужити ювілеїв до демонстрації на зверх, з за красою політичною, а не з цілю піднести духа свого народу, то і в такім випадку обі партії поступають нещиро, бо сподівають ся з демонстраціями иньшого успіху для себе, для своїх партій. Нещирість, закриване своїх ідеалів провізоричними темними гаслами, ідолопоклонство перед безпринципним п. Романчуком (і Дідичким), зарозуміле ставлене себе і своєї вузкоглядности за ареопаг Русі — отсе характеристика теперішних народовців і москвофілів.

Відповідь Діла молодіжці, з котрої найважнійший уступ ми пом'єстили в числі 113. *Бужовини*, і зовсім в тім самім дусі написана відповідь в 117. числі *Галичанина* — се нічо иньше, лише гашене духа молодіжці. Ролі гасителів духа народного прийняли ся спільно два природні ко-

НА РІВНІ З МУЖЧИНОЮ.

(Образок з великоміського життя.)

Була она дівча чи гірша від інших дівчат в малім містечку К.? Одно певне: она значно відрізняла ся від своїх посестер. Хоч знов не можна було їй нічого такого завпасти, хиба що трохи була зарозуміла. Може се вже було у неї вроджене, — але она з тем нікому не нагручувала ся, бо й з ніким не товаришувала. Та власне те самозадоволене уважали люди тяжкою провинною і не могла бідній Касці простити, що „собі з них нічого не робить“, їх ігнорує.

Вирочім жите Каськи було досить сумне. З ребіткою в руках сиділа она день в день при вікні і думала важкі думки о житю і молодости, що минали так безрадїстно, і як би те все цілком инакше було, коли-б она була народила ся хлопцем; она була-б могла навчити ся чогось розумного і здобути собі яке становище, — а так?!

Она була горда і притім дуже холодна, а щоби оминати всякі прикраси житеві, відтягнула ся боязливо від світа. Кожда кривда, заподїяна другим, обурювала її, мов би те дучило ся їй самій або близькій їй людині; а що в житю стрічаємо майже на кождім кроці несправедливости, то бідна дівчина вічно боролася з цілим світом; до того ще відносина, серед я-

ких жила, не могли змінити її погляду на світ. Ті що мешкають в більшім місті, ледви чи можуть мати понятє, в яким пониженю жие молода дівча в малім містечку на провінції, коли она бідна. Каська могла виправді втрутити ся в товариство і грати в ній малу ролю, могла на малých вечерицах в поединчім убраню скромно сидіти в кутику і чекати, поки який молодий панчик зволить її запросити до танцю; притім мусіла би батькам, матерям і сестрам тих могонадійних панчиків робити поклони і паннам з інших домів у всім а всім уступати ся; може би тоді її назвали скромною і порядною дівчиною, а може-може навіть стала-б по довгій боротьбі невісткою такої пані. Але за сим молода дівчина зовсім не тужила; їй захотїло ся цілком чогось иньшого; забрати ся відси, геть з сего маломіського гнізда з его прикрим, стїснюючим відносинами! геть з сего місця, де всі удають поважých і чесних, бо один другого докладно знає, а ніхто не вагає ся показати себе в правдивім світлі; геть зпоміж тих людей, у котрих грїш рїшає о вартости чоловіка і де бідній мусить корьти ся перед богачем лише тому, що сей має гроші; геть відси, де все остає ся по старому, де син дальше веде господарство або ремесло батька, а довшка яде лише на жениха. Се їм може вистарчає, казала собі Каська, ате мені ні.

Коли-б її хто спитав, чого она властиво хоче, ледви чи могла би відповісти докладно. Хотїла би бути мужчиною; хотїла би працювати. Була дитиною ХІХ. столїтя, де кождий хоче

бути вільним, независимим, самостійним, кождий їде наперед, — так і она хотїла.

Коди мала 25 літ, вмерла її мати, а уряд застановив малу пенсію, з котрої удержували ся вдовиця і її дитина. Каська була тепер цілком опущена і самїтна на світї. В своїй бідї пригадала собі богату паню, у котрої її мати ще дівчиною служила кілька літ. Особисто Каська її не знала, але знала, що та пані була богата і бездїтна вдовиця і мала велике довіре до її матери. В довгім листї розказала Каська тій пані свое прикре положенє і просила, щоб заняла ся нею вже задля покойниці; она нічого не бажає, лише роботи, однак волїла би занятє, котре зробило би її хоч трохи самостійною, ніж службу в приватнім домі.

Довго ждала на відповідь, та вкінці діждала ся її. Пані писала, що їй удало ся для Каськи випросити місце при почті, отже нехай зараз приїде до столиці краю. Лист був короткий, від него віяло холодом; підпис був тяжко четкий і до того ще Каська підписаного імени зовсім не знала, отже висновувала з того, що старіюча вдова вийшла вдруге за муж. Але не довго над тим роздумувала, звязала свій клунок і поїхала до столиці.

Зараз по приїзді пішла Каська — она уважала се своїм обовязком — подякувати тій пані за її ласку. Увійшла в богате, новоурядже-

лишні вороги, котрих стягнув до купи півкацап а пів-народовець п. Романчук. Гасять духа молодечого ті, що вічно нарікають на інших гасителів духа. Одні покликають ся на більший розум Романчука, Нагірного і Костя Левіцького, що дають їм „ліпшу поруку“ за безпечність народних ідеалів, як дає молодіж; другі покликають ся на Дідицького, Гушалеви́ча і пок. Наумовича, що москвофілам давали і дають „ліпшу поруку“ за неомильність їх змагань, — знов ніж молодіж наша, а не москвофільська. Москвофільська молодіж, що жие більше під обухом своїх старших провідників, ніж наша, на їх поступки не має що сказати; а народовецька молодіж отсе перший раз найшла ся в тім „приемнім“ положенню, що за оборону народо-вських ідеалів дістала від народо-вців комплімент, що робить тим „найбільшу прислугу“ ворогам.

Як бачимо з того, маємо тепер на Русі з одної сторони явно виконуване по-невіряне народо-вських принципів так своїми людьми, як і тими, що до тих принципів ніколи не мали серця. А з другої сторони що найменше інтересним об'явом треба назвати се, що інші два скрайні напрями в життю нашого народу, а то клерикально-урядово-консервативний і радикально-поступовий, прийняли ся згідно берегти народо-вських ідеалів. Як при виборах, так і в теперішній передовітній суперечці і т. зв. правительственники і радикали виступили в обороні народо-вських принципів так згідно і рішучо, що то людей з таборів Романчука і Дідицького і чудує і наводить не всіякі безнідетавні здогади, котрими не раз і кривдять людей, як н. пр. Франка.

Що-ж се за об'яв, що два скрайні напрями на Русі зійшли ся при обороні народних ідеалів? Об'яв се зовсім природний і нічим не чудний, бо де йде о чисто-національну засаду, там поміж клерикалами-урядовцями і раціоналістами-радикалами суперечки бути не може; она не потрібна. Згідне поступоване їх в обороні народних ідеалів свідчить лише о тім, що їм народний прапор дорожний, ніж тим,

що взивали своїх людей „держати народний прапор високо.“ Тут не на місці всілякі кривдять здогади; національна ідея злучила політичних противників, так як особисті рахунки Романчука і Дідицького злучили їх партії у дивоглядну спілку для гашення народного духа.

*

Чому та спілка гасителів духа прийняла ся тепер усовіщувати молодіж? Чим та молодіж тепер гірша, як колишня? Чим она прогрішила ся?

Від заснованя радикальної партії, т. е. від часу, як молодіж стала жвавійше інтересувати ся народними справами, она перейшла разом зі старшими цілу школу політичну; перебула нову еру, всі досвіді новоеристів, радикалів і опозиційників; в мініятурі устроювала собі якийсь час політичні акції подібні до тих, що їх устроювали старші; вела політику по своїх товариствах, розбивала їх, висилала протести і обуреня послам, писала статі — одним словом політикувала. Але від кількох літ змінила ся; ми бачимо у неї замітний зворот в бік зовсім не той, якого би собі бажали Романчуки і Дідицькі. Коли ті все ще уважають політику свого кружка за вісь Русі, то молодіж відчахнула ся від хвилих експериментів політичних, а стала тим, чим молодіж є всюди, стала сторожем народних ідеалів. І коли тепер симпатизувала з поступком радикалів, що до виборів не хотіли лучити ся з москвофілами, коли відзивала ся в справі угорських Русинів або і в справі Вавелю, то виступ її мав завжди підклад глибоко-національний, а не хвилихний, політичний. Теперішній виступ її в справі ювілеїв має ту саму ціху. Не знати в ній охоти до хвилих непевних ефектів політичних, а знати справді зрілість і ширший погляд, як у старших.

Коли-ж тепер приходить ся слухати нарікань народо-вців на молодіж, то справді оно не лише чудно, але і сумно. „Ви тішите ся може — каже Діло до

молодіжи — що своєю відмовою нарobili певного шуму, бо вам ходило мабуть найбільше о розголює (sic!). А не бачите, або не хочете зрозуміти, яку ви прислугу робите всяким нечистим силам і противникам Русі...“ — „Своїм протестом — каже „Галичанин“ — доказали молодіж радикалы, що не розуміють (!) даже значенія ювілея, ім'ючого праздноватись вь память возродженія гал. Русі п устраниенія панцины... но безъ васъ (без молодіжи) и так обойдется!...“

Так! так! чесною обороною національного прапора молодіж „прислужила ся нечистим силам і противникам Русі, она нічого не розуміє, але без неї обійде ся“. І се говорить ся в такім зрозумілім тоні, як би Романчуки і Дідицькі зробили контракт з Господом Богом, що ще проживуть по 50 літ і еретичної молодіжи на своє місце не допустять. При ювілею без молодіжи може обійти ся, але вже за кілька літ не обійдемо ся без неї в суспільнім життю. І коли ми вже тепер в горячій і чесній обороні народних ідеалів станемо єї зливати зимною водою з каламутних потоків, то очевидно не осягнемо тим нічого иньшого, лише на 20-те столітє для Русі виховаємо собі безпринципних, вузкоглядних „рутєнцїв“, яких мали і в 19-ім століттю. З гарним засобом молодих сил стрітимо ми тоді дваццятє столітє!..

Spectator.

Н О В И Н К И.

Чернівці, дня 7. червня 1897.

Іменоване. Зелізничний ад'юнт Володислав Антонович, руский перекладчик станіславської дирекції, іменований начальником стації в Гатні на Буковині.

Посол Ізидор Виницький повернув перед вчєра з Відня до Чернівців.

Перенесеня. Управитель лісів при дирекції православногo релігійногo фонду в Чернівцях Рихард Конєцький перенесений до Львова, а

не, але річами переповнене мешканє, немов би се була вистава меблів, не приватне мешканє, — а пані повитала єї, навіть не вставши зі свого фотеля, ані не запитавши єї з співчутєм про поводженє. Пані оглянула молоду дівчину, убрану в скромну одіж, від стіп до голови і повідомила єї, що мусить ще піддати ся малому іспитови, та спитала ще, чи має вже мешканє. Коли Каська відповіла, що ні, пані умовкла і оглядала медвежу шкіру, що лежала під єї ногами. Хоч она вже не належала до молодих женщин, убирала ся в ясні стріи мов молоденька панночка, та хотіла преріжними модними штучками затерти сліди свого віку; наслідок був як раз противний, бо тим лише робила відражаюче враженє на кожного. Єї волосє здавало ся фарбованє, лиця сильно намальовані. Очи були напів замкнені; з великої пихи она вже сама не знала, чи має ще щось заговорити до Каськи, і дала бідній дівчині до пізнаня, що нудить ся. Лише на хвильку оживила ся і глянула в сторону занавіси, що ділила сєй салюник від сусідної комнати. Потім махнула рукою, як би наказуючи комусь, що виглянув зза занавіси, а кого Каська не могла бачити, бо була від него напів відвернена, щоби віддалив ся. І справді щось зашелестіло, немов би хтось відходив. Тепер пані вже дуже нудила ся, позіхала раз-по-раз і дивила ся на дівчину з підозрінєм. Каська встала, скоро попрацала ся, а пані навіть і одним словом не запросила єї ще раз прийти.

Ся мала сцена, а особливо епізод з занаві-

сою, були самі собою незначні, але зробили на Каську глибоке враженє. Се було мабуть передчутє того, що ще мало наступити, але тоді думала дівчина, що то лише образа задля того лихого принятя єї так боліла. Сєй перший крок в самостійне жите був першим звеном до цілого ряду подібних прикостей.

*

Іспит удав ся ліпше, як сєго Каська надіяла ся; кілька день пізнійше вже сиділа у великім почтовім уряді і мала те задовольне почутє, що сама собі заробляє на насущний хліб. Але заплата була, як звичайно при жіночій роботі, лиха, і Каська мусіла добре газдувати, аби пенсія їй вистарчала. Однак она з-малку до того привикла і знала з грошем оццадно обходити ся. Богато прикрійше було їй найти мешканє. Звичайно не хотять женщину саму взяти в хату, всюди вимавають ся, що мовляв женщины мають більші претенсії ніж мужчини, а часом навіть налякають, що таким самостійним женщинам не можна довіряти. І коли ті люди при винаймі мешканя мужчинам зовсім не питають єго о єго відносини, мусіла Каська відповідати на безчисленні питання, часом навіть просто обиджаючи. Мусіла розповісти свою минувшість, де досє жила, по що прийшла сюда, чи має тут знакомих або свояків, чи багато проходить ся і чи бувають у неї гості, — а передо всім женщины відносили ся до неї з недовірем. Се була одна лиха сторона єї вільного, самостійного життя; другу пізнала в почтовім бюрі.

Каська часто дивувала ся, як єї товаришки спокійно зносили нечемности або й грубости публіки; які они самі нечемні, особливо против женщины; як они часто найспокійнійше на світі балакали з собою, хоч люди ждали на поладженє своїх справ; як они вміло і кокетно розмовляли з своїми товаришами-мужчинами. Тих женщин, звичайно були то вдовиці або старі панни, не могло нічо збентежити, ані великий натови коло бюра, ані нагана наставників, ані нечемности чужих мужчин. Сиділи з своїми завчасу пожовклими лицами, та за те фризвані після найновішої моди, за вікном почтового бюра, приймали листи і стемплювали їх... Немов яку уніформу носили на собі печать женщины, що заміняла хатню тишину за публичне жите, не червоніли ся ніколи... Они жалували Каську, але разом дивили ся на неї „з гори.“ „Ви мусите привичайти ся до того,“ говорили їй, але Каська належала до тих, що до таких річий ніколи не привикають. Скоро і зручно відповідати не вміла, впрочім уважала-б се самопониженєм, спорити з мужчиною, котрий напастує безборонну женщину. Не раз насувала ся їй гадка: то так виглядає та горячо бажана воля?..

* * *

(Конець буде).

управитель лісів Антін Покорний зі Львова до Чернівців.

Цікавий процес вівся сими днями перед черновецьким судом присяжних. 35-літнього жида Файбіша Зінгера, котрий судам знаний з різних крадежів, обманств і торгівлі дівчатами, обжаловано, о убійство другого жида, Штайнмеца. В сам жидівський судний день минушого року Зінгер заколов свого суперника перед зібраною товпою жидів. Він виправився всякою вини, але майже всі свідки зізнали против него. Дуже погане світло кинув сей процес на ту гниль, ту безхарактерність між жидами, що користають з легковірності дівчат, заманюють їх обіцянками, а потім продають в Туреччині і Румунії до домів розпусти: дівчата гинуть марно — а жид робить на тім маєтви. Зінгера засуджено на сім літ тяжкої вазниці.

В Ширівцях горішних здавав вчера посол Стоцький справу зі своєї діяльності посольської при великій здвізі народу (було всіх около 400 осіб). Послухати посла прийшли: начальник громади зі старшиною, місцевий священник і учитель, а крім селян з Ширівців горішних було ще багато сторонських: з Шубранца, Задубрівки, Рогізни, Садагури і інших сіл. Цілі збори відбули ся незвичайно поважно. Село слухало бесідників, (бо промавляли ще й інші гості з Чернівців і селяни, а навіть одна селянка), з великою цікавістю, тим більше, що в Ширівцях горішних такі збори то була новина. Там ще читальні нема, але нарід науки жадний. Посла Стоцького приймали гостинно, до котрої засіла і вся старшина громадська разом з паном двірником. Що на самим вступі прийняв его п. двірник хлібом-сіллю що на стрічу гостям з Чернівців вишала бандерня кінна, не треба й згадувати: бо се у нас звичай. Справоздане посольське перемінило ся на мале віче, котре певно не остане ся без доброго впливу на таке глухе село, як Ширівці горішні.

Емігранти з Буковини. З Одерберга одержало *Діло* від одного проїзжого Русина ось таке письмо: „Нині приїхали до Одерберга, до границі пруської, три господарі з Дорошівців з Буковини. Вони їдуть до Канади з жінками і дітьми. Є їх 23 душ; з тих дорослих всего десятиєро, а проче немовляти при грудях та дрібні діти. Вони казали, що вчера виїхало тою самою дорогою сімнадцять родин з Дорошівців. Сеє три господарі їдуть окремим коштом до Гамбурга, а від Гамбурга до берегів Америки мають заплатити до 1.700 зр. Вони випродали свої господарства в Дорошівцях будь-то другим господарям, будь-то жидови, що зве ся Лейбко Гальперт, котрий їх всіх до Канади намовив, а опісля від них поле і худобу купував; однакж він тепер уже сидить в арешті в суді заставницькім. Він був у них агентам еміграційним. Всі три ті господарі мають кождий по 800 зр., однакж кажуть, що як приїдуть на місце до Вінніпегу, то не знати, чи їм лишити ся по дві сотки, за котрі треба там завести господарство. В виду того будуть они в Канаді жебраками. А чому ж они повинні свою рідну землю? Казали, тому що до господарства все треба ще докладати, бо зарібків нема: хлопви на день в літі платять 15 кр. Ходили і до Чернівців на заробок, але там злягло народу така сила, що і по тижневи не можна дістати роботи. Збіже по нічому: пшениця по 6 зр., а овес і конюшина зовсім не мають покупу; лише в Станіславові мають покуп, бо там войско стоїть. На наше представлене, щоби вернули ся, не хотять того і слухати, бо не мали би з чого жити дома, отже радше з голоду в Канаді умерти, бо вмерти треба. Се їх заява. Ми їх остерігали перед агентами гамбурськими і канадійськими, щоби не дали обдурити ся, та вказували їм удати ся до австрійського консула в Гамбурзі і в Канаді, щоби їх не обцганили дурисвітми. Р. З.

Клопоти з електричним трамваем. На нашім черновецькім трамваї все ще роблять пробні їзди. Вагони виглядають досить незграбно, ширші, як вагони львівського трамваї. Тепер уже досить тепло у нас, так що можна би вигідно ціти купати ся, а трамваї ще нема. Отже черновецькі мешканці мають справедливий жал до заряду трамваї. Але ще більший клопіт буде

з цінами їзди, бо у нас хотять людей здирати не по людски, ціни мають бути висні, як у Львові, немов тут люди справді маєтнійші, чи що! Так хіба не бідні люди будуть користати з трамваї, а багатирі...

Січ. Попередній виділ Січи у Відні заявив свою резігнацію. В наслідок того склибано передвиборчі збори на суботу дня 29. мая 1897, на котрих передискутовано і поставлено кандидатури поодиноких членів виділу. На підставі сего вибрано на загальних зборах дня 4. червня 1897 слідуєчий виділ: Голова: Ераст Бурачинський студ. акад. лісн. Заступник голови: Роман Сембратович, студ. прав. До виділу увійшли дальше: Ярослав Бурачинський медик, Мирон Кордуба, студ. філь., Іван Савоцький студ. прав. Заступниками виділових вибрані: Александер Петровський, студ. мед. і Остап Калужняцький, студ. фарм.

До гр. пр. церкви в Оршівцях вломил ся невисліджені ще злодії і забрали куфер, в гадці, що там гроші. Але розбивши его, найшли там лише старі книги церковні і лишили їх на поли.

Молода переступниця. В німецькім місті Гера відбув ся сими днями цікавий процес. Минушого року в червні утікла з дому родичів в Гері 15-літня дочка Емілія Мотес. Она зайшла до місцевости Шварцбах і тут оповідала людям, що не знає свого походження і назвиска. бо перед літами викрали єї від родичів цигани, волочили довго з собою по всіх усеодах і аж тепер удало ся їй утечи від них. Її повірили і вскорі появило ся єї оповідане в часописях. Небавом зголосило ся подруже Феттерів з Райхенбаху і зажадало видачі дівчини, бо після їх заяви пропала їм мала донечка в невіясненій спосіб 27. падолиста 1888 р. Рівночасно допомогала ся о видане дівчини друга родина згід Лисека, котрій також в своїм часі пропала дитина. Власті признали дівчину Феттерам і они забрали єї яко свою віднайдену дочку Ельзу. Дівчина скоро припоровила ся до нових родичів і обетавни, в них найшла ся і зуміла так обманювати, що всі їй повірили. Незвичайне обманство було би може ніколи не видало ся, коли би не правдива мати молодої переступниці, що побачила в одній часописи фотографію ніби нещасливої украденої циганки Ельзи. Она удала ся безпроволочно до Райхенбаху і там на місці доказала, що мнима Ельза то єї рідна дочка Емілія, що перед роком утікла з дому зі страху перед карою. Дівчину арештовано, але она довго не хотіла признати ся. Аж по довній слідчій вазниці признала, що дійсно утікла з дому і видумала історію о циганах, бо бояла ся кари за крадіж, якої допустила ся у своєї бабки. І у Феттерів украла озлотий перстень. Суд засудив єї за крадіж і обманство на 9 місяців вазниці.

В Австрії річно полагаджують ся 1,506.207 скарг і розправ судових, що коштують разом півнята мільона! Кілько то гроша між тими півнята мільонами пропало марно, бо лише з привички тягати ся по судах!

Вже і муринки прилучають ся до еманципацій женцин. В Америці зложила чорна панна Вевефільд всі іспити медичнські і дістала диплом на лікарку. Се певно перша чорна лікарка не лише в Америці, але на цілім світі.

Дістаємо таке письмо з провінції: „Де мій патріотизм? — У чорта! Зараз переконаєте ся. Яко учитель, і то не аби який, потребує шкільних друків. Можна їх всюди купити, але говорять, що Русин повинен купувати їх в руській друкарні, ба і анонси в „Буковині“ запрошують до того майже щодня, але що то мене, такого „горячого“ патріота, обходить! Я собі приїхав до Черновець і сьогодні, як щораз, зайшов до Гершка та жадаю друків. Дав він мені деякі, а „Jahresausweis“ не було. Питаю ся, чи не буде у Eckhardt-a. Іду туду, а перед очима стоїть мені руска друкарня, бо я єї видів, а аноне в „Буковині“ таке. „Коли я не знаю, хто там друки продає,“ звиняю себе в гадці. Але у Eckhardt-a таке не було виказу річного. Хоч-не-хоч, треба іти до руської друкарні. Хто-ж продасть мені там друків, питаю ся знов себе. Таке маю язик у роті, гадаю, прийшовши до голови по розум. Приходжу до „Народного До-

му“, вступую на ліво від брами до малого домику, де друкарня поміщена, і там мені зараз дали 8 аркушів за 16 кр. На улиці гадаю собі: чужим дав я вже сего року 5 зр. за друки, а своїм людем лише 16 кр. Чи не сором се?! Гарний з мене патріот! А чув я, що „Народний Дім“ потребує зверх 3.000 зр. річно на своє удержане. Будьмо-ж ширими патріотами і спомагаймо своє діло всяким способом. Чей-же і я наверну ся від сьогодні, і не буду вже очікувати за патріотизм якоїсь плати, якоїсь зиску, але стану таким, що сам спомагає народне діло, що сила. Лиш не забудьте, що одиниця не зробить сама нічого.

Николай Г., учитель.

Затроєне грибами. В Боянах Анниці Кабат наварила для себе і своїх дітей минушого четверга грибів. По спожитю їх наступили ознаки затроєня. Троє дітей, між ними 17-літня дівчина, вже померли. Наші селяни повинні вже раз осторожнійше обходити ся зі збиранем грибів, бо такі нещастя доси на жаль досить часто лучають ся.

Дотепні звіри. Одна газета Товариства охорони звірят подає такий опис розваги коня: Довгим рядом стояли вози перед коршмою, де візники забавляли ся напнтками. Утомлені коні поспускали голови, думаючи мабуть о своїй біді, а може і о своїм голоді. Нарешті одному вкучило ся бездільне стояне, тим більше, що і жодук допоминав ся о свої права. Підніс голову і зобачив, що з заду передного воза висить кошук з вівсом. Надармо силкував ся кінь досягнути писком коша. Знетерпівлений підніс передну ногу, щоби его присунути, але кошук був задалеко, ледво міг его з боку ударити. Однак кошук заколибав ся, другий удар виродадив его ще в більший рух і кінь дочекав ся хвилі, коли кошук буваючи зближив ся до писка і вхопив повний писок вівса. Повтаряв се доти, доки візник не перервав ему того дотепного здобування поживи. — У одного з властителей більшої посілости уродило ся 11 поросятко англійської породи, отже о одно за багато, бо мати їх, як усі самі англійської породи, має лише 10 ссавок. „Англійці“ були уміщені в одній стаї, ни з коровами, але мали відгороджений прямовісним шеблями переділ. Між шеблями могло поросятко дуже вигідно перепхати ся. Тому казав властитель, заложити ті шпари у споді загороли. Яке-ж було его здивоване, коли пастух сказав ему, що то була би велика кривда для одного з поросятко, бо коли она не може пожити ся задля браку одинайцятї ссавки у матери, то іде між корови і, користаючи з лежачої позиції котрої небудь з них, сеє єї спокійньо. І так годувало ся поросє довший час і вирело на красного підсвинка. Справді треба подивляти і застановити ся над тим, яким способом блиснула в клиноватій голові малого ссавка така — як на него — незвичайна гадка.

Складки. На Константина і Єлени в Ширівцях горішних коло церкви зайшла бееда про нашу буреу. Бурєак Харабарович, котрий був притім, поленив людем ширше вагу бурєи і вказав на тих, що бурєю ошкуют ся. Слова молодого ученика мали такий вплив, що зібрані зараз зложили 16 зр. 11 кр. На ту суму зложили пн.: о. Мирон Грибовський 2 зр., Гавриіл Товєтєк учитель місцевий 1 зр., Іполіт Влад учитель з Довгополя 1 зр., Леонтій Кейван півєць церковний 1 зр., Едвард Воналка 1 зр., чч. господарі: Олекса Величко 2 зр., Іван Бойко 1 зр. По 50 кр. зложили: Теодор Луговий, Николай Костинюк, Іван Танасюк Величко, Григорій Вілєучак, Іван Безбородко, Никола Луговий і Юрій Двірничук. — Семен Кіретюк з Садагури 20 кр., Агафія Костинюк 15, Петро Гоцман 12 кр. По 10 кр. зложили: Дмитро Вєрега, Іван Романчук, Георгій Луговий, Петро Бишлей, Василь Вєрега, Пантєла Бойко, Никола Величко, Никола Пікуш, Іван Порайко, Стефан Кушнірюк, Георгій Танасюк, Никола Боднарюк, Теодор Порайко, Дмитро Величко, Андрій Мпеуна, Никола Двірничук, Теодор Козак, Григорій Бєсовик, Никола Бишлей, Мирон Костинюк, Василь Нападчук, Никола Дроник, Іван Фрунчак і Никола Буковський; а меншими складками зібрано 74 кр. — разом всего 16 зр. 11 кр. Всіх складок на бурєу сего року 182 зр. 56 кр.

Хто хоче мати
добру і дешево
МАШИНУ до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не пожадує. Нові продаю дешевше як всюди, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за реперацию не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цілий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обслужу Вас по братньому

З поважанем

В. Данилевич,
машинист у бровари Штайнера в Чернівцях, при ул. залізничній (Bahnhofstrasse) ч. 26.

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з антики Ріхтера в Празі,
загально признаний знаменитий усмирюючий лік на втиране: по ціні 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всіх апіках. Просимо жадати сей загально улюблений лік просто під назвою Ріхтера Liniment з котвицею і приймати з остророжністю лише флашки зі значим знаком охоронним „Котвиця“ бо лише ті правдиві.

Аптика Ріхтера під золотим львом у Празі.

Для панів учителів!

**INSPECTIONSBERICHT,
Jahresausweis
і Шкільні повідомлення
(Schulnachrichten)**

є на складі

в друкарні „Рускої Ради.“

Просимо о замовлення.

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові в домі „Просвіти“ Ринок 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, обезпечає будинки, скот, господарські знаряди, збіжжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнижшою оплатою.

Дністер розпочав пятий рік своєї діяльності. Фонди „Дністра“ після закінченя рахункових з днем 31-го грудня 1896 виносять: фонд основний 50.000 зр., фонд резервовий 54731 зр. 04 кр., резерва премій 34737 зр. 03 кр., разом 139468 зр. 07 кр.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі. В 4-х літах виплатив „Дністер“ 1176 відшкодовань в сумі 309.147 зр. 69 кр.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ після всіх можливих комбінацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористнійші услівя і видає поліси і квити в рускім язичі.

Зголошення о уділенє агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовського.

Із Найвисшого приказу

Єго ціс. і кор. Апостольского Величества

устроює ц. к. дирекция лотерийних доходів

XXXI. Ц. К. ДЕРЖАВНУ ЛЬОТЕРИЮ,

з котрої чистий дохід присвятить ся

ЦИВІЛЬНИМ ЦІЛЯМ ДОБРОДІЙНИМ

сеї половини держави, між ними і 6000 зр. на

„РУСКИЙ ДІМ НАРОДНИЙ“

в Чернівцях.

Ся лотерия обнимає **7816** виграних в готівці,

поділеных на

148 виграних головних із **3834** попередними і **3834** слідуючими

в загальній скількості

165.000 корон в золоті та **100.950** зр. ринських а. в.

Тягненє послїдує невідклично 10. червня 1897 о 12. год. в пол.

Оден льос стоїть **2** зл. ринських а. в.

Льоси продає і адміністрация „Буковини.“

Льоси можна купити і в ц. к. лотерийних урядах, у всіх лотерийних колектурах, в продажах тютюну, в урядах податкових, почтових і телеграфічних, в конторах вини, в урядах стаций желізничних і др.

ПОЇЗДИ ЗЕЛІЗНИЦЬ

від дня 1-го мая 1897 після часу середно-європейского.

ВІДХОДЯТЬ З Чернівців					ПРИХОДЯТЬ ДО Чернівців							
до Неполоківців, Снятина, Львова, Відня	819	854	1232	404	1025	з Відня, Львова, Снятина, Неполоківців.	1128	320	757	811	610	
до Глібоки, Гадікфальви, Гатни, Іцкан і Бурдуженів	1148	351	832	—	635	з Бурдуженів, Іцкан, Гатни, Гадікфальви, Глібокої	—	809	1212	350	1000	
до Садагури, Бояна, Новоселиці	645	430	—	—	—	з Новоселиці, Бояна, Садагури	—	1113	950	—	—	
з Глібоки					до Глібоки							
до Карапчева, Сторожинця, Бергомету, Межибродів	814	535	—	—	—	з Межибродів, Бергомету, Сторожинця, Карапчева	635	1037	800	—	—	
Перший поїзд їде на шляху Бергомет, Межиброди від 1-до марта до 3-го вересня що вівторка і п'ятниці.					Перший поїзд їде на шляху Бергомет Карапчів тільки в понеділок; другий поїзд на шляху Бергомет-Межиброди тільки від 1. липня до 31. вересня що понеділка і четверга; третій поїзд не їде в понеділок.							
з Гадікфальви					до Гадікфальви							
до Радівців	610	1003	228	612	805	з Радівців	542	855	115	550	747	
з Гатни					до Гатни							
до Качики, Гурагумори, Вами і Кімполонгу	1010	201	—	—	—	з Кімполонгу, Вами, Гурагумори, Качики	1258	625	—	—	—	
з Іцкан					до Іцкан							
до Сучави	327	630	1009	216	718	зі Сучави	442	842	130	630	837	
з Вами					до Вами							
до Рус-Молдавиці	346	647	913	1132	250	з Рус-Молдавиці	842	1259	204	322	545	905
Поїзди їдуть від часу до часу. Розвідати можна на стациях Вами, Драгоша і обох Молдавицях.					Поїзди ходять від часу до часу. Розвідатись можна на стациях Вами, Драгоші і обох Молдавицях.							
з Карапчева					до Карапчева							
до Чудина н. С.	854	1007	615	—	—	з Чудина н. С.	555	555	—	—	—	
Перший поїзд їде що понеділка, другий з винятком понеділка, п'ятий кожної дини.					Перший поїзд їде що понеділка, другий з винятком понеділка.							

□ поїзди поспішні; * поїзди особові; без знаку поїзди мішані. Час середно-європейський їде о 46 минут піанійше від черновецкого часу; пічний час рахує ся від 6 год. вечером до 5 год. 59 мин. рано і зазначає ся підчеркненим минут.

За редакцію відповідає **Осип Маковей.**